

Mopodijani se dešavaju u Dalmaciji. Pisanak se piša, oglasi se. Hrvatski po običaju čitaju. I po dogovoru, isto tako je u Austriji. Kada se dalmatinsko postavlja na pristolicu (nasugno postavlja) na administraciju "Nasla slega". Uz to, i u najbolju postavu, vidi se da je učinak ovog predstavljanja.

Koncu list podođe na vremenu, neka je javni odgovorničtvu. U otkrivenim planovima, za koja se ne plaća, nemački su, tako se izvraćaju: "Rukomajci".

NAŠA SLOGA

Roučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a osloga ave pekvar. Nar. posl.

Stogodišnjica.

Naš sam uzrak svršio je sto godina, što je u Leobenu podpisani predčetni mir, koji je pak pol godine kasnije urođen u Dalmaciju oslobođeno od mletačkog gospodarstva i pripojeno Austriji. Vojna Napoleonom odkinula je doduće opet Dalmaciju požunskim mirom od 1805. od Austrije, te ju sjedinila s kraljevinom Italijom, ali već 1814. povraćena je Dalmacija Austriji, pod kojom je sve do danas ostala. Istra je pako g. 1808. postala francuska pokrajina, te je tekao 1815. spojena sa austrijskom carinom.

Povodevo ovog osobito za nas Hrvate važnog spomenjana, donosi bečka "Reichswehr" članak, kojim žali, što će 18. aprila 1897. proći bez svake slave i spomena, a dovodi to u svezu s tim, što se u Dalmaciji ne ojeđa ova stogodišnja skupnost s Austrijom. To izazivaju spomenuti list na slijedeća razmatranja:

Nedemo da prigovaramo državnom patriotsku pučanstvu Dalmacije. Divno pleme, koje stancuje u toj siromašnoj zemlji, posjeduje mnogobrojne kripte. Naša moranica obnavlja se većim dijelom Dalmatincima, koji su n. pr. kod Visa stvorili hrabrošuči cudo od čudesa. Pojedini zaostali dogodjaji kač ustanak u Boki, ne mogu da pomute ove prijatne slike. A ipak postoji od mnogo godina veliko odruđenje između daleke Dalmacije i austrijskih pokrajina. To se ne može tumačiti samo velikimi narodnim i kulturnim razlikama. Netemo da posizemo u Metternichovo i Bachovo doba, no moramo nagnjeti, da su osobito njemačko-liberalne vlaste učinile Dalmaciju pokusnalem vrlo sumnjičivih pokušaja. Nastojalo se je, da se Dalmacija dade talijanski značaj, aokrepm ondje slavensko pučanstvo iznosi 96%, a talijansko samo 3% postotka. Tekar okupacija Bosne i Hercegovine donjela je promjene. Sjetili su se, da se s obzirom više državne koristi ne smije nastavljati unjetni ugoj talijanskog elementa. Tada su i točno razgledali kartu Dalmacije i odikrili, da je za jako zapuštenu kraljevinu treba već radi Bosne i Hercegovine mnogo uraditi. Je li se što uradio? Ne, izvelo se samo malo. A ipak posjeduje Dalmacija unatoč svom siromaštvo sve previdjeće za povoljan razvitak. Već njezine mnogobrojne luke upućuju, gdje bi valjalo staviti pogugu. U savezu sa shodnim željeznicama mogla bi se trgovini otvoriti nova važna područja i glede mnogih preizvoda stvoriti konkurenčiju, koja već danas i u najprijestolja sredstva postoji u pripravi i izvozu vina. Tu bi dekakao trebalo velikog i odlučnog rada, trebalo bi ugoziti nove u velikoj mjeri u radnju, koje bi se izvodile s dizanjem kulture. U mjestu toga vidjemo međutim evigje mirovanju ili u najboljem slučaju veoma čedno početke. Krivnja tomu nalazi se i tu u našoj državopravnoj i narodnoj nevjoli. Dalmacija smatra se dijelom trojedne kraljevine, smatra se pripadnjem dijelom Hrvatske i Slavonije, pa se i u službenih državnih spisici Ugarske i Hrvatske tako nazivaju. U tom su smislu i dalmatinski zastupnici kod otvorenja carišnog vječeta podnijeli državopravni ogradi. Mi imademo dakle, govoreci u užem smislu, Austrijane, ne vremeni, koji i ovo sto godina austrijskog gospodarstva smatraju samo putem do trojedne kraljevine. Možda li se s toga prikoriti naše krazmanje, da žrtvujemo milijune, kad smo izloženi strahu, da bi ugarska mogla jednog dana, kad bude u Dalmaciju sve na naše troškove sgodno uredjeni, doći sa svojim "istorijskim zahtjevima" i zahtjevati Dalmaciju? S toga gledišta, koja se razabire u ruci dalmatinskih zastupnika u zastupničkoj, nije opravdana. Neka se jednom u Dalmaciji izjavе za pripadnost s Austrijom, nešto sive državopravne snove — a Austrija će se stalno podupuno udovoljiti

svojim dužnostima. Sutrašnja stogodišnjica sgodan je čas, da se na to od Zadra do Budve misli.

Gleda. I strene ne imaju materijala za takovo razmatranje; no i tu valja iziskati velika pogriješke, poticuće većim dijelom s narodnih grijeha. Upovo sada vlasta ondje velika uzrujanost. Slavensko pučanstvo, koje reprezentira ugledan postotak, (po pruskom popisu od god. 1890. bilo je u Istri 143.713 Hrvata, 44.418 Slovenaca ili ukupno 60 post. slavenskog pučanstva, a 118.027 Talijana, 5904 Niemača nešto malo inih narodnosti, ili ukupno 38 post. Talijana i 2% drugih), izloženo je od dugo vremena stalnoj brutalnosti Talijana, da pote autonomska uprava zemlje taj ekstenciju Slavena. Jos je u životu pameti, da su Talijani prije koju godinu razprešili sabor, jer su se slavenski zastupnici usudili, da polože obesdanje na svom materniskom jeziku. Kad su u Piranu pribili dvoježične službene nadpise, ondje je došlo do formalnog ustanaka. Posjednici izvještavaju loze i drugih rastalina, o sumporanju, pak o čuvanju vina.

Taj će naputak također biti tiškan i podijeljen medju članove.

Nakon toga zahvaljuje je predsjednik dosadašnjemu odborniku i tajniku odstupajućem A. Dukiću na trudu i liepon zahtijevu za napredak, zadruge i završio skupštinu kratkim odusevljeno primjenjenim govorom, gdje je opomenao zadruge, neko goje sve više ovo društvo i neka unaprijeđuju svoja gospodarstva, jer se lječi je stalištem svakome napredak, on drži žive narode i države, ako se taj stališ pokvari, padaju vladarovi krune, gina ljudska pokoljenja. A zašto? Zato jer pravi seljanin mora čekati blagoslov svomu trudu od neba, od Boga, za njega nije ni svjetlu, koji bi mogao činiti da daždi kad je potreba, i da sunce svjeti, kad je potreba i da se zametne život svakog klijici priroda bila od blaga, bilo od zemlje. Dakle dok traje u seljačkom stanju tvrdja vjera u Boga i u dobre starinske običaje, dotle je seljački stališ zdrav, buduć on velika vredna puka, zdravostie cieli narod u svojoj velikoj vedišti.

Tim je završena ova liepa i dostojna skupština u najboljem miru i redu. Najveći broj nazočnih bio je od gornje strane občine, to jest od Halmibalske, dočim je od Rukavacke strane bilo manje prisutnih.

Gospodarska zadruga Kastav.

I.

Urednik našeg lista, našodeći se za vremena blagdane na svojoj starini, nije mogao propustiti zgodu, da bude nazočno godišnjoj glavnjoj skupštini "Gospodarske zadruge" u Kastvu, koja se je vršila prošli ponedjeljak dan 19. aprila 1897. u Kastvu u zgradi "Narodnoga Domu" poslijepodne 8. ure po podne sve do pod noći.

Dati čemo ponajprije kratak opis, kako je skupština tekla.

Ponajprije opažamo, da su članovi pristupili mnogobrojno, jer ih je na prvo pozivanje bilo već sto i deset, a našta manje od toliko nadstoje ih je tešefam razpravljanju. Osim članova bilo je i mnogo slušalaca; to je sve velikim zadovoljstvom naglasio predsjednik skupštine g. M. Luginić. Bio je nazočan također drugi na državni zastupnik g. profesor Spinčić, občinski načelnik g. Kazimir Jelasić, koji je također član odbora i druga vidiđenja licu one prostrane občine.

* * *

Prva točka rasporeda bila je izvješće o djelovanju za prošlu godinu 1896. i obraćanu za istu godinu.

Prvo je citan tajnik zadruge gosp. Anton Dulčić, a drugo blagajnik g. Vjekoslav Jelasić. Jedno i drugo tiskati čemo u našem listu i biti da posebice pretiskano za članeve zadruge.

Druga točka bila je proračun za tekuću godinu sa predviđenim prihodom f. 701.40., i isto tolikim razhodom.

Prihvijeno sa odlaskami i promjenama u pojedinih stavkah, ali istom konačnom svotom ovako:

- 1) Namjesto predviđenih 8 škropilica za trsove, odlučia je skupština da se nabavi 12 novih.
- 2) Povećani trošak za te 4. više prenaša se u tu rubriku iz rubrike raznog ne-predviđenih troškova.

Treća točka bila je izbor novog odbora. Izabrani su nakon kratkog dogovora među članovima sljedeći odbornici:

Luginija dr. Matko, zastupnik — Jelasić Kazimir, občinski načelnik — Jelasić Vjekoslav — Šepić, Mate — (Dukić Fran, sv. u Kastvu — Kinkela, Vjekoslav u dolnjem Rukavcu — Trinajstić Mate, u Bernasovoj (Širolova vožišta) — Lukčić Anton — Petrović u Saršonovoj — Spinčić

Kuzma u Spinčićevu — Mavrić Franu u Jurdanovu.

Cetvrta točka bila je pogovor i odlučka o malih posuđujućim. Ta je izpuštena u razprave, jer bi bila moralna biti nešto obširnija, a vreme je bilo poodmaklo.

Ta je nauka dakle puštena za jednu drugu prigodu.

Peta točka bila je podijeljenje nekolicinu darova među zadružare; najviše su to bile pilice i škara za obvezivanje loze i drugoga. Podijeljeno je 38 takovih darova. Ostala duga dignuta su imena dvojice zadružara na sredinu, koje onda gospodarska zadružna upiša u svojem trošku za dozivljuće članove društva sv. Jerolima, što daje svake godine koledar "Danicu" i drugih poučnih i bogoljubnih knjiga. Ta dva člana, na koje je ove godine pala sreća, jesu: Ivan Karleyaris posjednik u Kastvu i Šaršon Mate Matešić br. 121 (novi) i Šaršon.

Napokon je pročitan kratki naputak o kroviranju loze i drugih rastalina, o sumporanju, pak o čuvanju vina.

Taj će naputak također biti tiškan i podijeljen medju članove.

Nakon toga zahvaljuje je predsjednik dosadašnjemu odborniku i tajniku odstupajućem A. Dukiću na trudu i liepon zahtijevu za napredak, zadruge i završio skupštinu kratkim odusevljeno primjenjenim govorom, gdje je opomenao zadruge, neko goje sve više ovo društvo i neka unaprijeđuju svoja gospodarstva, jer se lječi je stalištem svakome napredak, on drži žive narode i države, ako se taj stališ pokvari, padaju vladarovi kruni, gina ljudska pokoljenja. A zašto? Zato jer pravi seljanin mora čekati blagoslov svomu trudu od neba, od Boga, za njega nije ni svjetlu, koji bi mogao činiti da daždi kad je potreba, i da sunce svjeti, kad je potreba i da se zametne život svakog klijici priroda bila od blaga, bilo od zemlje. Dakle dok traje u seljačkom stanju tvrdja vjera u Boga i u dobre starinske običaje, dotle je seljački stališ zdrav, buduć on velika vredna puka, zdravostie cieli narod u svojoj velikoj vedišti.

Tim je završena ova liepa i dostojna skupština u najboljem miru i redu. Najveći broj nazočnih bio je od gornje strane občine, to jest od Halmibalske, dočim je od Rukavacke strane bilo manje prisutnih.

Starci je rieč: Žrno do zruba pogaća, kamen do kamena palata, a druga je da slogan rastu male stvari, a nosloga sve pokvari. Vrlo nam je ugodno negativiti, da se sakupljanje skupštine učini plaćenom svi plaćenom današnjeg dana sahranom tih uz našu župnu crkvu, vjeruj, pak ako nječu crkne što je vredno 50, on to odati barem koliko bogatiji, komu crkne što je vredno 100 forinti i dapače odati i više; zato je pravo, barem da jednaku odškodnинu dobije.

Eto, to su znanimenitije točke iz skupštine kastavske "Gospodarske zadruge", koja, Bože daj, cijale i napredovala kako joj mora želiti svaki pošten čovjek, svaki pravi rodoljub.

(Konac sledi.)

Dopisi.

Gradišće 7. aprila 1897. — Snašla nas ove dane gradske nesreće, eto, kao da nam izmaklo pola duše, a u golu dah zaspao, pa ne možeš, da se snadjes. I bojasmo se za taj život krasni, što nam izmico pred očima, kao da bi ga nekud uzmio vukao. Tako ga sirotana današnjeg dana sahranom tih uz našu župnu crkvu, vjeruj, pak ako nječu crkne što je vredno 50, on to odati barem koliko bogatiji, komu crkne što je vredno 100 forinti i dapače odati i više; zato je pravo, barem da jednaku odškodnинu dobije.

Tako se odjelio od nas čestiti naš učitelj, Mate Mogorović, preminuv ponešteđujući podnevu.

Bodio se podno Dubovlaka, u Grdoševu god. 1856 od vriednih seljačkih roditelja. Tada, a niti dvadeset godina kasnije, nije bilo u čitavoj občini pazinskoj niti jedna hrvatska učionica, pa je s toga naš Matić morao ići na talijansku pučku učionicu u Pazin. Uvriši nize gimnazijalne razrede, posveti se učiteljskome stalištu, te svrši se odličnim uspjehom tadašnjem učitelju u Trstu.

Službovac je kano učitelj na c. kr. pripravnici za učitelje u Kastvu, pa u istome svojstvu u Vrbniku i Žminju. Iz svih tih krajeva, gdje je službovac, dolazile krasne vesti o Matu u njegovu rodnu občinu, ne samo od njegovih učenicu, nego i od svih, koji su imali sreću, da i malo šnijeme obče.

Nakon što je bio dignut pripravni tečaj u Žminju, zadobi mjesto učitelja u Gračiću, gdje ostade do konca svoga wieka. Ako igdje, a to je ovduje pokazao svoju djelatnost. Duboko naobraćen u svojoj struci, izkazao se kao vrstan teoretički pedagog, a tim, vrtstvui, učitelj, znajući uvajati i uporabljivati velika načela pedagoščka u mali onaj svjet, što djecom

zovemo, pa je on, razborit i tih kako je bio, počinjao silna čudesna, gdje bi mi ostali sustali bili, pred velikim tradom i svjetskom nezahvalnošću. Pa ipak nmanat svemu tome, vieskonice uvjeren, da nije jošte srušio svoju učiteljsku dužnost, podvrgao se izpit za gradjanske učione iz matematičko-prirodoslovnog odjela, te je i tajder sijajno uspio.

I ostađa u Gračiću do zadnjeg svog dana. Molio doista drugamo, jer svatko toži u boljim obstankom, nu odbilo ga, hodes, nijesu da vodiš školu druge narodnosti, a zašto? — Bože dobri, jer si Hrvat!

Zadnjih godina narašilo mu se zdravlje. Rad čega? Da vam kažem. Vi nijeste poznali stare školske sobe? Da bi kod vas imao koje živo, ele nebi ga bio privrto u onu staju, štano se zvala školskom sobom. Narode mo, boravi u vlažnoj tamnoj sobi dan na danak, godine i godine, govori vječno onim malisem, pa, dok bi rđa izgrizla i same trdo željezo, kud neće da izpije ono pluća, što ih sobom nosimo. Tako i naš Matko. Čuteć se i slabim, pa on svedjer polazio, da vrši sveto svoje zvanje, matične tone, da ga i liečnicu i prijatelju savjetovaše, nek zapita veđ dopust, da si svoje izmuncene grudi osvježi bistrim zrakom. Nu Matko, svjestao si do najmanje tancine svoje dužnosti, osta u skoli i — za istu pada.

U zadnje vrijeme nebje niti vjeseća dana privezan uz krevet, pa se dne 5. ovog mjeseca odišlo od svojih dragulja. Ostavljao sironat za sobom vjernu i dobroj supružnički sa ptereo nejačadi, od kojih ponajstariji, zlatni Bogdan polazi prvu gunzuru u Polu. Dao Bog gospoju toliko jatosti, da nzmogne snesti taj pretežki udarac, nek se pak tješi u tome, da joj je pokojnik ostavio krasnu djecu, koja će majci biti ponajlepša utjeha.

Na dan pogreba skupili se u Gračiću skoro svi sudrugovi pokojnikovi iz pazinskoj kotara, donijev svojem dobronu Matu krasan vjenac, kano poslieduje uzdarje najboljem svojemu drugu. Pa usput nepovoljnom vremenu doholio u Gračićev devet svećenika-župnika, da svom prijatelju i suočinaru izkažu posliednu počast.

Sprovod je vodio domaći župnik mg. Gabrijelić uz kapelana svog Skalskoga i župnika Vitezica, a ostala gospoda župnici odjepivali žalobne one psalme. Oko pokojnika su nosili učitelje voštance, da bi mu svjetili u vječni raj, a trojica pak žalostno uzdarje — nadgrobni vjenac.

I smještali smo ga tamo uz župničku crkvu, uza zid do ulaza, da bi ga spominjali svednevice polazeći u crkvu.

Tako eto ode naš Matko, unan i till i dober kako je bio, i mravn bi se bio umaknuo s puta, da ga ne pogazi. Uz živuću srce, sjedat će se ga i same zidine grafičkog grada, okolo kojeg njih budu večernji dasak polagomo zujio i pjevao pjesan o tihom i doboru Matu.

Uz sudrugove i gg. svećenike, pri-sustovao sprovodu pokojnikov prijatelji pazinski načelnik veleuč. g. dr. Trinajstid, onda veleuč. g. Križanić, kr. nadzornik i više cjenjenih okolišnih županija. Kotarski zastupala gospoda Baćić i Svetišić, a kotare Poreč i Putu g. Zidaric Gospoda učitelje iz Kastavčine, nemogavši prisustvovati pogrebu, opunovalište brzojavno, da ih zastupa pazinski učitelj g. Jelišić. Tako posla, zapričen poslovima, načelnik Tinjana, vredni Defar, svoga zastupnika. Čestita hvala svima!

Nakon manulog turobnog opela i mise, okol sata i pol po podne, skupili se daljni dolaznici kod mnogoč. g. župnika i velevidneg domaćina Gabrijeliću na doručak a uz nje i pokojnikovi svaki Petar i Frano. I naskoro se raziliši tko bliže, tko dalje, ostaviv za sobom svog druga i prijatelja, tamo u ledenom grobu.

A ti Matko, tamo te u božjim dvorima, molj za svoje, i da strpljivo podnesu ovaj gorki udes, prosi i za svoje sudrugeve, da im Večni dade jaktost, da ovrse svoje dično zvanje, a tebi bila laha ova gruda ti rodna, za koju si ti toli strepio i radio.

Iz Voloskoga piš nam 12. t. mj. Kako Vam jur javili 16. marča vršila se je pred ovim c. kr. kotarskim sudom kaznena razprava proti Ivanu Krstiću radi uvere počtenja. — Zasebna obtužba proti istomu bila je predana na sud 1. janara 1897. a kaznena razprava vršila se je tek 16. marča t. g. Kad se prošte godine jednom prilikom vršila kaznena razprava proti jednomu našemu čovjeku a Krstić zastupao zasebni tužitelj, zahjevao je, da se vodi razpravni zapisi u hrvatskom jeziku; dočim je 16. marča t. g. zahjevao, da se isti vodi u ta-

lijanskem jeziku. Tada bijaše još Slavenom a sada? Quantum mutatus ab illo! Iza preslušanja svjedoka i zaključene razprave branio se Krstić, da je on bio od kastavskih mladića, koji su ga tužili, tobobič izazvan, jer da su mu isti pred njegovim stanom „njavkali“ (za nje ga u ostalom dostojan pozdrav). To da mu je tako dirnulo u živce, da je morao jednoga ili drugoga od tužitelja čušnuti. Divine li akademiske naobrazbe u Kastiću jeli? Pravo je naglasio Dr. K. Janežić zastupnik tužitelja, da je baš on Krstić, onaj, koji mirno i trjezvo kastavsku obinare na nečuvani način izazivlje, on čovjek, koji se dokladio u Kastavčinu pošto nije mogao već nigdje ostajati. Njegovo ponasanje napram domaćemu pučanstvu, da se uprav gadi.

Iza toga bio je Krstić odsuđen na tri dana, zatvora i nošenje troškova. Može biti zadovoljan, da mu je tako gladko prošlo. Ima na ovdyšem sudu barem 5 kaznenih prijava proti istomu Krstiću i radi bunjenja javnog mira i religije, radi silovanja i javnog nastilja itd. nu sve te prijave rek bi, da spavaju (ili kako se izjavio jedan, koji kod toga imeno nstio posla: da neće od tih prijave biti ništa) dočim se u slučaju koje kaznene prijave proti komu od naših ljudi, ako i nemaju nikakvog temelja, odmah i energetično postupa. I to se može nazvati: „signum temporis“. Nadamo se u ostalom, da će se i proti tomu naći leka. Kako oblasti rade obzirno napram našim hrvatsko-slovenskim neprijateljem, razviditi ćete najbolje iz slijedećih činjenica:

Židovski „Piccolo delta Sera“ od 17. marta 1897 br. 5547 donio je dopis iz Voloskoga: da je d-sao prečastni i presvjetli naš biskup trčanski za vrijeme izborna u ova krajeva u svrhu agitacija za hrvatsku stranku, da su se občinari Puharske županije nanj nabavivali kamenjem, krunipromrili itd, da se je on isao potužiti radi toga c. k. kot. glavaru u Voloskom gosp. A. Fabiani u ovaj, da ga odpravio opazkom, da je presvjetli biskup mogao ostati kod kuće, pa da mu se ništa neugodno nebi bilo dogodilo. Ovu od petek do konca izmijenju vlast izpravio je g. A. Fabiani i izpravkom u „Piccolo della sera“ od 26. marta 1897 br. 5556, a „Prava Naše Sloga“ (Krstideva Lažitora) od dne 27. marta 1897 br. 23 dočim je svom uvodnom članku skoro doslovno govorju lažljivu vlast „Piccolo della Sera“ gledje biskupu ipak je stobodno prošla kroz cenzuru, prečna cenzorom „Prava Naše Sloga“ je isti g. A. Fabiani, koji je prije izpravio tu lažljivu vlast. A zašto to, pitamo se ovđe? Nu mi znademo ovđe dobro što taj postupak znaci.

Samo dalje tako, nek se puni gorka časa. Zauje pak gospodo, koji sada vredite i oblačite u Primorju, da smo mi

Hrvati imali ju drugičjih neprijatelja nego li ste vi i Vaš najnoviji saveznik, odpadnik Krstić, pa smo ih sve svaljali. — Hoćemo Božjom pomoći u Vas.

U zadnjem dopisu iz Voloskoga podkrala se jedna pogreška. Onaj čovjek, koji je Krstić u javnoj ulici rekao: „brato signor doktor, questa volta lo ga salut l'Istria“ nije c. k. poslužni porezogn ureda u Voloskom, već je to porezni eksekutor u Voloskom: Ivan Pavletić, čovjek koga osobito preporučamo pažnji naših ljudi u ovom kotaru, jerbo čini se, da bi i on htio vršiti nekakvu političku misiju u ovom kotaru. U toliko molimo, da izpravite zadnji dopis iz Voloskoga tiskan u broju od 8. t. m. dne „Nase Sloga“.

Razgovor med mužem i ženom, u jednoj kopačkoj obitelji marta 1897.

Žuva: Čujes Kekicu, kako je pasal denes naš Kokosić na sudu zi popi?

Kekic: Pustite me, dragi moj Žuva, va miste ni denes drugoga govora ko ne od toga. Kokosić mora platit 40 florini, ali poč osen dan va peržunu.

Žuva: Ako je to istina, mene ni treba, da veceram, volim cut to, nego ki bi mi da mi na možna.

Kekic: Tu vam je veli smih, zac da poklen se ja fiuila na sudu ta styar, sei je doma i rekel je zeni: Marijeta moja, osindili su me.

Žuva: Ce mu je ona odgovorela?

Kekic: Ter žnate, da ga ona brižna uvik kara za benastoće.

Žuva: Ce, ti govorиш, za benastoće, da biš cula, kako on cakula kada je pred njim ki kopat ali ka nasu cakulona.

Kekic: Da, da, ma denes da ga ni

činku hartu, govore, da je to bil list albokata, pe je z nje štil ce je govoril; nego kada su mu jedan pop dal najzada jednu pridiku, na koj su mu rekel, kako on uvik, vridjuje, popi, sudac ga je pital ce ce da to govorit, a on je pocel obratit hartu po rukama i nje je zamračil, na se ni moglo razumit ce.

Žuva: Tako ce bit istina ce sen cul ovih dan, da mu je preporučil nodar neka nedakula preveć.

Kekic: A tac to?

Žuva: Zac da ce bude menja govoril, ce bit mudreji.

Kekic: Tako ce bit. Jefta sada jefta, dragi Žuva, zac ce vam palenta ustisnut, ne demo još od toga govorit.

Franina i Jurina

Fr. Jes još ki kada, ki „mačju“ šte?

Jur. A ja ki ter ki. Neki ju štu, da so malo nasmeju, a neki zač misle još vavek, da će morda kada ter kada ē pametnega va njoj nač.

Fr. Ma ter vavek jenu pili.

Jur. Onako, kako j' Kajfa prej klepetal z jezičinu, onako sada črčka petal na listicinu, kega plačuju Talyjan i još neki.

Fr. Ki su ga čujevar klepetat, oni se smjeju i pomiluju onih, ki još misle, da te ēva njoj pametnega nač; ovisti pak sve jače kimaju s glavum i hitaju ju jedan za drugem da.

Jur. Još malo, pak te Kajfu poznat i onisti, ki nepoznaju njegove personе i ki nisu imali časti čnt ga klepetat s jezičinu.

Fr. I pak ce se svj skupa smet i prezirat onisteh, ki su se za Judine srebrnjake prodali tujincen.

Fr. Ma da „mačja“ dobro nosi onen, ki ju piši i stampaju.

Jur. Bi reć, aš neki su prišli š nju i do konjica i do karocica i kučera, a Kajfa, da nepotrebujec već čuda ul svoje teti ni svoje sestri; i da se je već dobrano pokral, odkad se pun staciona valja.

Fr. Ma čji da su naši već i principa.

Jur. Sti, su, ma mu motika rabi.

Fr. Aj ce pod stare dani i palica, ako nebude bolje nastal svoji posli.

Jur. Ce ga benj Stocarić pomoć.

Fr. Ma ce trest.

Fr. Straši l' još pul Mihotić?

Jur. Ča ti se vrti?

Fr. Aj da j' nekoh tamo zelo.

Jur. Je, ja su ih naši.

Fr. Kade zlodeja?

Jur. Pod smokvun.

Fr. Ča biš rekjal, ce l' se nači tovar, ki da poverovat onen rukavačken merčnom, da te oni cesti onda po delat.

Jur. Po moju grešnu je tamo takove trubil, da ako njin rečeš, da tovar va zrake leti, to poverovat.

Fr. Onda se nećudim, da jih mačji na vojske. Tamo su postale i europske veljastii svoje ratno brodovlje i nešto četę,

levlasti svoje ratno brodovlje i nešto četę, da zapriče pokolj i da uvede red i mir na otoku. Velevlasti su doduše zapriče grčkim četam, da zanzmu otok, ali odatle se porodič rat na kopanj.

Grčki ustaši sakupljali se na grčko-turskoj granici neprestano. Tamo je po-siljala i Grčka svoju redovitu vojsku bo-teći postiganti od Turaka silom ono, što nije mogla diplomatičkim putem. I Turaka sakupljala je svoje čete na granici, da budu pripravne na odmaždu, ako bi pre-koracile grčke čete njezinu granicu. To se je dogodilo i radi toga bješi danas okolo granice, krvavi rat. Grčki dobrovoljci pre-valili su u Macedoniju kod mjesta Kranj i Grevene opetorno. Dan 16. t. m. prešli

mice, podavale su ovim valjkom blagdanom još veći sjej, uzvišeniji značaj. Crkvene svecanosti obavijene su svuda u prisutnosti mnogobrojnog pobožnog naroda. U gradovih i vječnim mjestima bježalo je pravčanstvo svakog poslje podna u krasim prirođu, da se namirivačista zraka i topa sunča. U obče može se reći, da nismo imali već dugi niz godina krasniji uskrsnih blagdana, nego li bježaju letošnji.

† Franje Rubesa. Preminuo je prošloga tjedna u Voloskom F. Rubesa, rodom Kastavču a nastanjen u Vcelskom, gdje je Lipovici imao svoju klesarsiju. Svojim trudem, marljivostu i umjećem znao je steti liep imetak. Zdravljem bio je jučina, da mu ima male para, do prečak kavku godinu dana. Već kakvu godinu dana je u zdravlju padao skoro vidljivo od dana na dan. Pripovijedaju, da je počeo padati u zdravlju, odakle je, izčeznuo iz Voloskoga i Opatijskog Skrlja, poznati poduzetnik za gradnju kuća. Skrlj bio je dužan mnogim, nit isti radnici nisu nit danas plaćeni za svoje krvavo zaslužene dnevnice. Baš i taj slučaj razjasnjuje postupak c. kr. oblasti na Voloskom, onoga c. kr. kotarskoga glavarstva, komu je na čelu g. Alojzije Fabiani. Skrlj je ostao dužan lepnu svoju novac i pokojnom F. Rubesi i za klesarsiju. Skrlj je imao kojesta i za dobiti, i da je izvratio izbjeganje poznatomu Dr. Ivanu Krstiću, i narucio mu, da najprije plati upravo Rubesi. Dr. I. Krstić da je neku svetu i izjerao, al nije Rubesa od toga ništa dobio. Dr. I. Krstić da je rekao, da neće on badava gaziti blato od Matulja do Voloskoga i Opatijske, i da si je pridržao novac, što je izjerao za svoj trad i trošak. Rubesa, gubeći sve više nadu, da će dobiti svoj težko i duže vremena zasluženi novac, a toga novca da bije blizu 2000 for. kod Skrlja, posjedao je svu jaču zdravljom; svoju zdovjnost, htjeo zadužiti vinom; od zdovjnosti nije mogao spavati. I tako je gubio sve malo po malo zdravljje, nabro bolest, i podlegao njoj — premjad, ostavljajući mladu udovu i dvoje neobuskrbljene djece. Po drugi put bio je ozelenj sa Karloom, hčeru čestitoga Mikule Dubrovčića. Sprovod je bio liep. Bilo je pri njem reda i prijatelja i štovatelj pokojnikovih i njegovih. Prostio Bog onim, koji su krviti pri preranoj smrti, krijeo one, koji su prerano ostali bez supruge i otca, a njemu dao pokoj vječni!

Iz Beča pišu nam 20. t. m. da će hrv. omladina u Beču držati u petak dane 30. aprila t. g. svećane zadušnice za pokoj dušu neprezajednički hrvatskih mučenika bana Petra Zrinjskoga i šire mu Krste Frankopana u crkvi „Maria Treu“ (Vilijskog Piaristengasse) u 8 sati u jutro.

Ilog će dana u 10 sati u jutro otici brojna deputacija hrv. omladine u Beču osobnim vlakom u bečko Novo Mjesto, gdje će na grob neumrlih velikana položiti vječni trosen, a g. K. K. stud. fil. držati svećane gorov.

Njemački cesar u Beču. Dne 21. t. m. u 11 sati u jutro stigao je njemački cesar Vilim u Beč, gdje će biti gost našeg cesara i kralja. Na kolodvoru dočekao je svoga gosta naš vladar, više nadvojvoda i dostojaanstvenika.

Grčko-turski rat. Iz Carigrada promišla je dne 18. t. m. lica širok sveta vlast, da je tursko ministarsko vijeće zaključilo, da Turska navisti rat Grčkoj. O tomu bijaše obaviješteni odmah grčki poslanik na turskom dvoru. Povед tomu navistenju rata nalazi Turska u tom, što su grčki ustaši opetovo pridržali na turskoj zemlji, na grčko-grčkoj granici.

Pravi povod svemu tomu treba tražiti u pobuni krišćana na otoku Kreti, koji ne mogu više podnijati turskoga nasilja. Počastvo toga otoka, po većini grčke vjere i hrišćanstvu, htjele bi, da se otok pridrži Grčkoj, često se dakako Turska protivi. Na otoku traju mjeseci i mjeseci nemir i bojevi između grčkih ustaša i turske vojske. Tamo su postale i europske veljastii svoje ratno brodovlje i nešto četę, da zapriče pokolj i da uvede red i mir na otoku. Velevlasti su doduše zapriče grčkim četam, da zanzmu otok, ali odatle se porodič rat na kopanj.

Grčki ustaši sakupljali se na grčko-turskoj granici neprestano. Tamo je po-siljala i Grčka svoju redovitu vojsku bo-teći postiganti od Turaka silom ono, što nije mogla diplomatičkim putem. I Turaka sakupljala je svoje čete na granici, da budu pripravne na odmaždu, ako bi pre-koracile grčke čete njezinu granicu. To se je dogodilo i radi toga bješi danas okolo granice, krvavi rat. Grčki dobrovoljci pre-valili su u Macedoniju kod mjesta Kranj i Grevene opetorno. Dan 16. t. m. prešli

